

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศิริพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

ผู้วิจัย นางมาริน สมคิด รหัสนักศึกษา 2569001668

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมศักดิ์ คุ้มหิรัญ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. สุพันธ์ สีสังข์

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว (2) การดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง (3) ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ (4) ข้อเสนอแนะในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 16 คน และนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2558 จำนวน 160 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นเพศชายและเพศหญิงเท่ากัน อายุเฉลี่ย 52.81 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 1,648,125 บาทต่อปี รายจ่ายเฉลี่ย 403,500 บาทต่อปี แหล่งเงินทุนจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ หรือสถาบันการเงินอื่น นักท่องเที่ยว ส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 36.23 ปี โสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานบริษัท นิยมเดินทางแบบไปกลับภายในวันเดียว ต้องการพักในรีสอร์ท บริการอาหารเช้าในเมือง และระบบอินเทอร์เน็ต ได้รับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต และญาติหรือเพื่อน สนใจด้านเกษตรปลอดสารพิษ และเกษตรอินทรีย์ ส่วนใหญ่เคยมาท่องเที่ยวแล้ว โดยสนใจไปแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่น วัตถุประสงค์ท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน ชื่อผลิตภัณฑ์ และของที่ระลึก หน่วยงานที่มีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวคือ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (2) ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 8.06 ปี เปิดบริการเฉพาะฤดูกาล มีบริการกิจกรรมสาธิต มัคคุเทศก์ อาหารและที่พัก มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น โดยหน่วยงานภาครัฐควรมีการสนับสนุนเชื่อมโยงการตลาด และเครือข่ายกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น (3) ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ได้แก่ การสาธิตทางด้านการเกษตร การแปรรูป การพักค้างแบบรีสอร์ท การอบรมให้ความรู้หรือภูมิปัญญาหรือเทคโนโลยีด้านเกษตร โครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร การตลาดการท่องเที่ยว การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยว (4) ข้อเสนอแนะในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่ต้องการ โครงสร้างพื้นฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่าย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรมเกษตร เงื่อนไขค่าบริการ ค่าสำคัญ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

Thesis title: The Guidelines for Agro-Tourism Development in Rayong Province

Researcher: Mrs.Marin Somkid ; **ID:** 2569001668;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Chalernsak Toomhirun Assistance Professor;

(2) Dr. Sunan Seesang, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The purposes of this research were to study (1) fundamental socio-economic information on tourism entrepreneurs and tourists (2) operation relating to agro-tourism in Rayong Province (3) needs for agro-tourism development and (4) suggestions for extension of agro-tourism activity.

The population in this study was a number of 16 agro-tourism entrepreneurs and a number of 160 tourists who had visited agro-tourist destination during the month of May-June 2015. Interview was a tool for data collection. Data analysis was conducted by descriptive statistics i.e. frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean and standard deviation.

Findings from the study were as follows. (1) Male and female agro-tourism entrepreneurs had the same number whose their average age was 52.81 years. They were married and earned bachelor degree. Their average income from agro-tourism was 1,648,125 baht/year. Their average expenditure was 403,500 baht/year. The Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives or other financial institutes were their source of capital. Most of the tourists were female. Their average ages was 36.23 years, single, and were staff of private companies, preferably going back and forth in one day tour. Resort accommodation was their choice with local food and internet. They received tourist information from internet, relatives or friends and interested in safe agriculture and organic agriculture. Most of them had previously visited and interested in eco-tourism and other agro-tourist destinations. Tourists 'objective of their visit was to relax, buy local products and souvenirs. The organizations that responsible for tourism promotion were Sub-district Administration Organization, municipal and Provincial Administration Organization. (2) Most of the entrepreneurs organized agro-tourism activity averagely 8.06 times/year which took place only in season. The services included demonstration activity, guides, food and accommodation that connected with other tourist destinations. (3) It was discovered needs for agro-tourism development by entrepreneurs and tourists were agricultural demonstration, processing, over-night stay as in resort, providing knowledge or local wisdom and agricultural technology through training, basic structure, tourism promotion, agro-tourism business, tourism marketing, services in tourist destination, public relations and dissemination of tourist information. (4) Suggestions for agro-tourism promotion mostly were request for basic structure, safety in life and property of tourists, facilities, public relations, network building, participation by community, budget support to develop diverse agro-tourism activities including service charge condition.

Keywords: Guidelines, Agro-Tourism, Rayong Province

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ สีสังข์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำ ติดตาม ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ พร้อมกันนี้ ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์อาจารย์วิชัย ศรีขวัญ เป็นอย่างสูงที่ให้ข้อเสนอแนะคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขเพิ่มเติม ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่านที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุนในการทำวิจัย ขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนกำลังใจอย่างมากจากครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน ผู้วิจัยถือว่ามีความค้ำประกันความสำเร็จสมบูรณ์ของการวิจัย และขอขอบคุณเกษตรกร ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดระยอง และนักท่องเที่ยว ที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลการทำวิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนเกษตรกรทั้งหลาย คุณค่าและประโยชน์อันจะเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

มาริน สมคิด

สิงหาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
ข้อมูลทั่วไปจังหวัดระยอง	9
ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาจังหวัดระยอง	10
วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดระยอง	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	11
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	18
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	19
การวิเคราะห์ข้อมูล	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและ นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร	29
ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	30
ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	46
ตอนที่ 4 เพื่อทราบข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	62
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สรุปการวิจัย	68
อภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	86
แบบสัมภาษณ์	87
ประวัติผู้วิจัย	104

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักท่องเที่ยว	39
ตารางที่ 4.2 สภาพทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร.....	42
ตารางที่ 4.3 สภาพทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว	46
ตารางที่ 4.4 ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	48
ตารางที่ 4.5 ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	52

